

Please check the examination details below before entering your candidate information

Candidate surname

Other names

Centre Number

Candidate Number

**Pearson Edexcel
International GCSE**

Time 2 hours 15 minutes

Paper
reference

4GK1/01

Greek (First Language)

PAPER 1: Reading, Summary and Grammar

You must have:

Extract Booklet (enclosed)

Total Marks

Instructions

- Use **black** ink or ball-point pen.
- **Fill in the boxes** at the top of this page with your name, centre number and candidate number.
- Answer **ALL** questions.
- Answer the questions in the spaces provided
 - *there may be more space than you need.*
- You must **not** use a dictionary.

Information

- The total mark for this paper is 75.
- The marks for **each** question are shown in brackets
 - *use this as a guide as to how much time to spend on each question.*

Advice

- Read each question carefully before you start to answer it.
- Try to answer every question.
- Check your answers if you have time at the end.
- You are reminded of the importance of clear Greek and careful presentation in your answers.
- Good luck with your examination.

Turn over ▶

P66541A

©2021 Pearson Education Ltd.

1/1/1/1/1/

P 6 6 5 4 1 A 0 1 1 2

Pearson

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ: Κατανόηση γραπτού λόγου**Πρώτο κείμενο**

Να διαβάσετε προσεκτικά το άρθρο. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν με δικά σας λόγια, εκτός αν σας ζητείται «να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο».

- 1 Να εντοπίσετε την κύρια θετική συνέπεια του τουρισμού.

(Σύνολο για την Ερώτηση 1 = 1 μονάδα)

- 2 Τι πιστεύουν οι αρχές της Σαντορίνης για τον τουρισμό που δέχεται το νησί; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο.

(Σύνολο για την Ερώτηση 2 = 2 μονάδες)

- 3 (a) Με ποιους **δύο** τρόπους επηρεάζονται αρνητικά οι τοπικές κοινωνίες από τον αυξημένο τουρισμό;
(2)

- (β) Πώς άλλαξε η ανάπτυξη του τουρισμού τις συνθήκες ζωής κάποιου που δεν κατάγεται από το νησί στο οποίο εργάζεται; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο.
(2)

(Σύνολο για την Ερώτηση 3 = 4 μονάδες)

- 4 Να εξηγήσετε πώς χρησιμοποιεί τον λόγο η δημοσιογράφος, για να μας πείσει για τις επιπτώσεις του τουρισμού στην κοινωνία. Να εντοπίσετε στο κείμενο λέξεις ή φράσεις που τεκμηριώνουν την εξήγησή σας.

(Σύνολο για την Ερώτηση 4 = 10 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ = 17 ΜΟΝΑΔΕΣ

P 6 6 5 4 1 A 0 3 1 2

Δεύτερο κείμενο

Να διαβάσετε προσεκτικά αυτά που αφηγήθηκε στον δημοσιογράφο ο κύριος Κώστας. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν με δικά σας λόγια, εκτός αν σας ζητείται «να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο».

- 5 Να εντοπίσετε την πιο σπάνια μορφή επαγγέλματος πριν από πενήντα χρόνια.

.....
.....
.....
(Σύνολο για την Ερώτηση 5 = 1 μονάδα)

- 6 Πέρα από τη φτώχεια, ποιο ήταν ένα από τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα της ζωής στο νησί παλιά;
Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο.

.....
.....
.....
(Σύνολο για την Ερώτηση 6 = 2 μονάδες)

- 7 (a) Να εντοπίσετε **δύο** λόγους για τους οποίους οι συμπατριώτες του κυρίου Κώστα ζήλευαν τη Μύκονο.

(2)

.....
.....
.....

- (β) Να εξηγήσετε έναν λόγο για τον οποίον ο κύριος Κώστας άλλαξε επάγγελμα. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μια πρόταση από το κείμενο.

(2)

.....
.....
.....

(Σύνολο για την Ερώτηση 7 = 4 μονάδες)

- 8 Να εξηγήσετε πώς χειρίζεται τον λόγο ο κύριος Κώστας, για να πείσει τους αναγνώστες του άρθρου για τις επιπτώσεις του τουρισμού στην κοινωνία του νησιού. Να εντοπίσετε στο κείμενο λέξεις ή φράσεις που τεκμηριώνουν την απάντησή σας.

(Σύνολο για την Ερώτηση 8 = 10 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΙΜΕΝΟ = 17 ΜΟΝΑΔΕΣ

P 6 6 5 4 1 A 0 5 1 2

- 9 Να συγκρίνετε τους τρόπους με τους οποίους τα δύο κείμενα χειρίζονται το θέμα των επιπτώσεων του τουρισμού. Να εντοπίσετε στα κείμενα λέξεις ή φράσεις που τεκμηριώνουν την απάντησή σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μερικές από τις ιδέες σας στις απαντήσεις των ερωτήσεων 4 και 8, για να κάνετε τη σύγκριση.

DO NOT WRITE IN THIS AREA

DO NOT WRITE IN THIS AREA

DO NOT WRITE IN THIS AREA

(Σύνολο για την Ερώτηση 9 = 15 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ = 49 ΜΟΝΑΔΕΣ

P 6 6 5 4 1 A 0 7 1 2

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Περίληψη

- 10** Να διαβάσετε το άρθρο με θέμα τη διαφήμιση στη ζωή μας. Να συνοψίσετε με δικά σας λόγια τα κύρια σημεία που επισημαίνει το άρθρο. Να γράψετε περίπου 100-150 λέξεις.

(Σύνολο για την Ερώτηση 10 = 6 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ = 6 ΜΟΝΑΔΕΣ

DO NOT WRITE IN THIS AREA

DO NOT WRITE IN THIS AREA

BLANK PAGE

P 6 6 5 4 1 A 0 9 1 2

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: Γραμματική

- 11** Να διαβάσετε τις ακόλουθες προτάσεις από τα κείμενα στο πρώτο μέρος και στο δεύτερο μέρος.
Να ξαναγράψετε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας τις λέξεις στην παρένθεση, χωρίς να αλλάξετε το νόημά τους.

Π.χ.

Χίλια περίπου πλοία έφτασαν στο μικρό λιμάνι της Πάρου. (**υποδέχτηκε**)

Το μικρό λιμάνι της Πάρου υποδέχτηκε χίλια περίπου πλοία.

(α) Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων έχει αυξηθεί κατά 66%. (**αυξήθηκαν**)

(1)

(β) Οι τεράστιοι αριθμοί τουριστών δοκιμάζουν τις υποδομές πολλών νησιών.

(δοκιμάζονται)

(1)

(γ) Βλέπαμε τα πλοία για Μύκονο να περνάνε γεμάτα κόσμο. (**που**)

(1)

(δ) Τα παραδοσιακά σπίτια πουλήθηκαν σε ξένους. (**αγόρασαν**)

(1)

(ε) Έχει να βρέξει από τον Φλεβάρη. (**έβρεξε**)

(1)

(στ) Θα κατακτήσουμε την ευτυχία μας αγοράζοντας ένα συγκεκριμένο προϊόν. **(αν)**

(1)

(ζ) Έχασε τον παλιό, γραφικό χαρακτήρα της. **(χάθηκε)**

(1)

(η) Οι νέες διαφημίσεις είναι σαν μικρές ταινίες. **(μοιάζουν)**

(1)

(θ) Υπάρχει όμως ένα βασικό μειονέκτημα της διαφήμισης. **(διαθέτει)**

(1)

(ι) Φτάνουν στην κλοπή, για να αποκτήσουν αυτά που χρειάζονται. **(την απόκτηση)**

(1)

(Σύνολο για την Ερώτηση 11 = 10 μονάδες)

12 Να διαβάσετε το κείμενο που ακολουθεί και να συμπληρώσετε τα κενά. Να βάλετε το ρήμα ή το ουσιαστικό στον σωστό τύπο, στο σωστό τετράγωνο.

Να (π.χ.) _____ σχολικές εργασίες το παιδί το καλοκαίρι; Τελικά, πόση ξεκούραση
 (α) _____ ένας μαθητής το καλοκαίρι;
 Κάθε αρχή καλοκαιριού υπάρχει το έθιμο να (β) _____ από τους γονείς στους
 μαθητές, που συνήθως (γ) _____, μια λίστα. Η λίστα αυτή περιέχει
 (δ) _____ στα οποία οι μαθητές θα περάσουν τις διακοπές τους (κατασκήνωση,
 παππούδες, κτλ.) και τα βιβλία που πρέπει να (ε) _____. Ένα ελάχιστο ποσοστό
 των νέων (στ) _____ με αυτές τις καλοκαιρινές (ζ) _____ που
 αφορούν στο διάβασμα και στη μελέτη. Για την πλειοψηφία αρχίζει ένας κύκλος
 (η) _____, με μεγάλο εκνευρισμό κι απ' τις δύο πλευρές και με ορισμό
 (θ) _____, για να (ι) _____ αυτά που έχουν στη λίστα τους οι
 γονείς.

Π.χ.	κάνω	κάνει
(α)	δικαιούμαι	
(β)	παρουσιάζομαι	
(γ)	διαμαρτύρομαι	
(δ)	το μέρος	
(ε)	διαβάζομαι	
(στ)	ευχαριστιέμαι	
(ζ)	υποχρέωση	
(η)	διαπραγμάτευση	
(θ)	χρονοδιάγραμμα	
(ι)	ολοκληρώνομαι	

(Σύνολο για την Ερώτηση 12 = 10 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ = 20 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ = 75 ΜΟΝΑΔΕΣ

Pearson Edexcel International GCSE

Time 2 hours 15 minutes

Paper
reference

4GK1/01

Greek (First Language)

PAPER 1: Reading, Summary and Grammar

Extract Booklet

Do not return this Extract Booklet with the question paper.

P66541A

©2021 Pearson Education Ltd.

1/1/1/1/1/

Turn over ▶

Pearson

BLANK PAGE

Περιεχόμενα

	σελίδα
Πρώτο κείμενο: Ασφυξία από τον υπερ-τουρισμό	4
Δεύτερο κείμενο: Τέλος εποχής	5
Τρίτο κείμενο: Διαφήμιση: Ελευθερία ή Υποταγή;	6

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ: Κατανόηση γραπτού λόγου

Απαντήστε σε όλες τις ερωτήσεις.

Πρώτο κείμενο: Ασφυξία από τον υπερ-τουρισμό

Να διαβάσετε προσεκτικά το ακόλουθο άρθρο δημοσιογράφου που δημοσιεύτηκε σε ημερήσια εφημερίδα. Στη συνέχεια να απαντήσετε στις ερωτήσεις 1 έως 4 στο φυλλάδιο των ερωτήσεων.

Ο ελληνικός τουρισμός δίνει μεγάλες ελπίδες πρωταρχικά σε επίπεδο θέσεων εργασίας και εν γένει ανάπτυξης του τόπου, αλλά δεν κατανέμεται ισόρροπα σε όλη τη χώρα. Επικεντρώνεται κυρίως στις 5 από τις 13 περιφέρειες, που συγκεντρώνουν πάνω από το 90% των ετήσιων τουριστικών εσόδων. Σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ο αριθμός των διανυκτερεύσεων σε νησιά όπως η Σαντορίνη, η Μύκονος και η Πάρος αυξήθηκε δυσανάλογα με τον πληθυσμό τους. Χίλια περίπου πλοία έφτασαν στο μικρό λιμάνι της Πάρου, πέρσι τον Αύγουστο. Στη Σαντορίνη, ένα νησί 15.500 ατόμων, τα τελευταία πέντε χρόνια ο αριθμός των διανυκτερεύσεων έχει αυξηθεί κατά 66%. Οι υψηλοί αριθμοί των αφίξεων μέσω κρουαζιερόπλοιου και η ασφυκτική πολυκοσμία που επικρατεί στο νησί οδήγησαν στην επιβολή από τις τοπικές αρχές ενός ανωτάτου ορίου 8.000 επισκεπτών ημερησίως. «Η έλλειψη τουριστικής διακυβέρνησης και στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών και των εθνικών αρχών θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο το μέλλον ενός τουριστικού προορισμού», ανέφερε η μελέτη. Χώρες σαν την Ελλάδα, που εξαρτώνται ιδιαίτερα από τον τουρισμό, πρέπει να κινηθούν άμεσα για την προστασία των πιο ελκυστικών τους προορισμών.

Για παράδειγμα, η Σαντορίνη συνήθως απεικονίζεται ως ένας αιγαιοπελαγίτικος παράδεισος, ένας υπέροχος συνδυασμός λευκού και γαλάζιου, με ηφαιστειακά τοπία και μεθυστικά ηλιοβασιλέματα.

Όμως, η φωτογραφία του λιμανιού του νησιού που κυκλοφόρησε το Σαββατοκύριακο έδειχνε μία άλλη εκδοχή της πραγματικότητας. Ο συνωστισμός που επικρατούσε στο λιμάνι ήταν μία σκληρή κριτική του ανεξέλεγκτου τουρισμού που πλήττει τα τελευταία χρόνια τη Σαντορίνη.

Οι τεράστιοι αριθμοί τουριστών δοκιμάζουν συστηματικά τις υποδομές πολλών νησιών, δρόμους, λιμάνια και αεροδρόμια, που δεν έχουν κατασκευαστεί για τόση κίνηση. Ταυτόχρονα, επιφέρουν αλλοίωση στη μορφή της εργασίας των ντόπιων, καθώς θυσιάζονται οι παραδοσιακές καλλιέργειες για την ανάπτυξη τουριστικών συγκροτημάτων και κτιρίων. Η δε εκτόπιση των κατοίκων από τα τουριστικά μέρη, λόγω της ανεξέλεγκτης επέκτασης των ενοικιάσεων τουριστικών καταλυμάτων, είναι γεγονός.

Σημαντικότερα, οι ενοικιάσεις τύπου Airbnb έχουν σοβαρές οικονομικές συνέπειες για έναν εποχικό εργαζόμενο, που πηγαίνει σε κάποιο νησί, για να εργαστεί τους καλοκαιρινούς μήνες. Η Airbnb καθιστά πιο προσοδοφόρα τη μίσθωση ακινήτων για μια νύχτα στους τουρίστες, αντί για κάθε μήνα στους εργαζόμενους. Έτσι, αυτοί αγωνίζονται να βρουν οικονομικά προσιτά μέρη για να ζήσουν, καταλήγοντας συχνά σε άθλια μέρη, που κάθε άλλο παρά «σπίτια» θα τα έλεγε κανείς.

Δεύτερο κείμενο: Τέλος εποχής

Να διαβάσετε προσεκτικά τις σκέψεις του κυρίου Κώστα, έτσι όπως τις εκμυστηρεύτηκε σε δημοσιογράφο περιοδικού. Στη συνέχεια, να απαντήσετε στις ερωτήσεις 5 έως 9 στο φυλλάδιο ερωτήσεων.

«Το νησί μου βρίσκεται στις Κυκλαδες. Πριν από πενήντα χρόνια ήταν ξακουστό για τα λαχανικά και τα κτηνοτροφικά προϊόντα του. Επτά στους δέκα κατοίκους ζούσαν από τη γη, οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι. Ελάχιστοι διούλευαν στον τουρισμό, δουλειές του ποδαριού δηλαδή...»

Δύσκολη ζωή, γι' αυτό ξεκίνησαν να φεύγουν: Αθήνα κυρίως αλλά και Αμερική, Αυστραλία.

Ήταν εποχή μεγάλων οικονομικών δυσκολιών και μαζί μ' αυτές είχαμε κι άλλες πολύ σημαντικές. Ούτε νοσοκομείο, ούτε γυμνάσιο στον τόπο μας. Στέλναμε τους αρρώστους μας στην Αθήνα και τα παιδιά μας στη Σύρο, για να πάρουν απολυτήριο.

Τότε ήταν που άρχισαν οι τουρίστες να ανακαλύπτουν τις Κυκλαδες. Βλέπαμε τα πλοία της γραμμής για Μύκονο να περνάνε γεμάτα κόσμο. Διαβάζαμε στις εφημερίδες για τα κατορθώματα με τον Ωνάση και τους πλούσιους απ' όλον τον κόσμο που κατέκλυζαν το γειτονικό μας νησί. Όσο περνούσαν τα χρόνια, τόσο δυνάμωνε ο ψίθυρος: Γιατί να μη γίνουμε σαν τη Μύκονο; Θα μας μάθει όλος ο κόσμος, δεν θα φεύγουν οι δικοί μας μετανάστες.

Κάπως έτσι ήρθαν οι μεζονέτες, τα καφέ, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, τα ξενυχτάδικα, οι βίλες με τις πισίνες, οι παραλίες με τις ομπρέλες και τις ξαπλώστρες, όπου τώρα χρειάζεται να πληρώσεις για να κάνεις μπάνιο. Όλα αυτά για να τρέξουν βέβαια χρειάζονται χέρια: σερβιτόρους, μάγειρες, πωλητές, καμαριέρες, συνεργεία καθαρισμού. Τα χωράφια γίνανε οικόπεδα για ξενοδοχεία, τα παραδοσιακά σπίτια πουλήθηκαν σε ξένους που έρχονται στο νησί για μια εβδομάδα. Οι ντόπιοι ξεσπιτώθηκαν.

Έτσι φτάσαμε στις μέρες μας. Έχουμε και γυμνάσιο και λύκειο και νοσοκομείο. Γιατί, όμως, νοσταλγώ εκείνα τα παλιά, καλά χρόνια; Γιατί το νησί μας και εμείς δεν είμαστε όπως πριν. Η γη μας ουσιαστικά έχει πεθάνει, καθώς δουλεύεται από το 0,25% του ενεργού πληθυσμού.

Μια παρατεταμένη ξηρασία -έχει να βρέξει από τον Φλεβάρη- στράγγιξε το νησί. Η ανομβρία ρήμαξε τα πάντα: η κάππαρη αρρώστησε, τα σταφύλια σαπίζουν στα αμπέλια, τα μελίσσια δεν έδωσαν μέλι.

Το νερό λιγοστεύει κάθε χρόνο. Βλέπετε οι πισίνες, τα γκαζόν, τα beach bars, η κάθε βίλα θέλουν την αυτονομία τους. Πώς να μείνει νερό, με όλον αυτόν τον κόσμο; Οι τουρίστες πρέπει να ξεδιψάσουν, να πλυθούν. Πάμε για ρεκόρ επισκεπτών. Τις ντομάτες θα κοιτάμε τώρα;

Κάπως έτσι κι εγώ παράτησα τις ντομάτες και πήγα να δουλέψω σερβιτόρος. Χρειάζομαι τα λεφτά. Το παιδί μου πρέπει να αρχίσει φροντιστήριο για τις πανελλαδικές. Πέστε μου, τι να κάνω; Πώς θα βγει ο χειμώνας;».

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Περίληψη

Τρίτο κείμενο: Διαφήμιση: Ελευθερία ή Υποταγή;

Να διαβάσετε το άρθρο που ακολουθεί με θέμα τη διαφήμιση. Στη συνέχεια να απαντήσετε στην ερώτηση 10 στο φυλλάδιο των ερωτήσεων.

Τοπίο ειδυλλιακό: γαλαζοπράσινα νερά ενός τροπικού νησιού, πάνω στα οποία λικνίζεται ελαφρά ένα όμορφο, ολόλευκο κότερο. Μια παρέα νέων, όλοι τους ψηλοί, ωραίοι, με γυμνασμένα σώματα χαίρονται τη ζωή και τις χαρές της και απολαμβάνουν τις μοναδικές και ανεπανάληπτες στιγμές, που μόνο ένα τέτοιο τοπίο και μια συγκεκριμένη μάρκα ποτού μπορεί να τους προσφέρει. Εκεί βρίσκεται και η δύναμη της διαφήμισης. Είναι μια ένεση παραισθήσεων που θέλει μας πείσει πως θα κατακτήσουμε την ευτυχία μας αγοράζοντας ένα συγκεκριμένο προϊόν.

Κατά ένα μεγάλο μέρος, η εξέλιξη της διαφήμισης σχετίζεται με την εξέλιξη της τεχνολογίας. Ιδίως με την τηλεόραση, έχει εισβάλει ακόμη και μέσα στα σπίτια μας και στους πιο προσωπικούς χώρους μας. Η διαφήμιση έγινε το ξυπνητήρι, που κάθε στιγμή χτυπά και μας θυμίζει πως κάτι μας λείπει και πρέπει να το αγοράσουμε. Η μικρή οθόνη «ξέρει» να μας χαρίζει την ψευδαίσθηση της μεγάλης ευκολίας σε δυσκολίες που δεν υπάρχουν, την ψευδαίσθηση της μεγάλης ευτυχίας μέσα στο γενικό κλίμα της ρουτίνας, της μιζέριας και της ανίας.

Κάτι ακόμα που συνέβαλε στη διάδοση της διαφήμισης είναι πως με τα χρόνια έχασε τον παλιό, απλοϊκό, γραφικό χαρακτήρα της. Η τεχνική της διαφήμισης έχει φτάσει σε τέτοιο επίπεδο, που να αιχμαλωτίζει αμέσως την προσοχή μας. Οι νέες διαφημίσεις είναι σαν καλογυρισμένες μικρές ταινίες και συχνά αγγίζουν τα όρια της τέχνης. Κάποιοι μάλιστα αποκαλούν τη διαφήμιση «ποίηση της αγοράς». Οι έξυπνες ατάκες της γίνονται μέρος της γλώσσας που μιλάμε, η μουσική της επένδυση γίνεται το τραγουδάκι που σιγοτραγουδάμε χωρίς να το καταλαβαίνουμε.

Υπάρχει όμως ένα βασικό μειονέκτημα της διαφήμισης. Αντίθετα με αυτά που ισχυρίζονται οι ίδιοι οι διαφημιστές, επιβάλλει απόψεις και πιέζει τον καταναλωτή ν' ακολουθήσει τα «προστάγματά» της. Οι μηχανισμοί της διαφήμισης, ο επιθετικός μονόλογος, η χρήση της προστακτικής έγκλισης κάνουν τους ανθρώπους παθητικά θύματα των έξυπνων διαφημίσεων. Δημιουργούνται έτσι ψεύτικες ανάγκες και ένα σύμπλεγμα τεχνητής στέρησης. Φυσικά, τα παιδιά, ως περισσότερο ευάλωτα, είναι και τα μεγαλύτερα θύματά της και οι γονείς τα επόμενα. Το φοβερό είναι πως το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων υποκύπτει στα «θέλω» των παιδιών τους. Απ' την άλλη, πολλά παιδιά φτάνουν ακόμα και στην κλοπή, για να αποκτήσουν αυτά που μια διαφήμιση τους έπεισε πως χρειάζονται οπωσδήποτε.

BLANK PAGE

BLANK PAGE

Source information

1. Ασφυξία από τον υπέρ-τουρισμό

<https://www.kathimerini.gr/1038241/article/epikairothta/ellada/asfy3ia-apo-ton-yper-toyrismo>

2. Τέλος εποχής

https://www.efsyn.gr/stiles/apopseis/161151_i-aoratos-heir-toy-neofileleytherismoy-stis-kyklades

3. Διαφήμιση: Ελευθερία ή Υποταγή;

<https://alopsis.gr>